

สรุปย่อคำแถลงการณ์ฝ่ายจำเลย

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 1 ฝ่ายจำเลยเห็นด้วยกับคำพิพากษาโดยมีเหตุผลสนับสนุน 3 ประการ ดังนี้
 ประการแรก จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลจึงไม่อาจมีเจตนาในทางอาญาได้ เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาต้องมีเจตนาประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผลตามประมวลกฎหมายอาญา (“**ป.อ.**”) มาตรา 59¹ นิติบุคคลเป็นเพียงบุคคลที่กฎหมายสมมติให้มีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ หากได้มีชีวิตร่างกายที่แท้จริงไม่ ถึงแม้ว่าความประสงค์ของนิติบุคคลจะแสดงออกผ่านทางผู้แทนนิติบุคคล แต่ก็หมายถึงการแสดงเจตนาในทางแพ่ง ไม่ใช่เจตนาในทางอาญา² ดังนั้นเฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้นที่จะตั้งใจกระทำและประสงค์ต่อผลหรืออาจเล็งเห็นผลของการกระทำได้³ เมื่อบทบัญญัติ ป.อ. มาตรา 343 ประกอบมาตรา 341 และ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (“**พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ**”) มาตรา 240 และมาตรา 306 อาศัยเจตนาเป็นองค์ประกอบความผิด จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นนิติบุคคลจึงไม่มีความผิดตามมาตราดังกล่าว

ประการที่สอง ตามความเห็นในทางตำรา⁴ นิติบุคคลต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้ลงโทษนิติบุคคลไว้โดยตรง⁵ หรือมีกฎหมายบัญญัติตัวผู้รับผิดชอบที่มีฐานะอย่างใดอย่างหนึ่งไว้โดยเฉพาะซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งให้นิติบุคคลต้องรับผิด ถ้าหากนิติบุคคลมีฐานะเช่นนั้นก็ต้องรับผิด⁶

ประการที่สาม พิจารณาพ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มาตรา 306 ผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลตามพ.ร.บ.ดังกล่าว จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคล ไม่ได้มีฐานะเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล ดังนั้นจำเลยที่ 1 จึงไม่อาจเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา 306 ได้

โจทก์ทั้งสามไม่มีอำนาจฟ้องในความผิดตามพ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มาตรา 240 ประกอบมาตรา 296 เนื่องจากความผิดตามมาตรา 240 ประกอบมาตรา 296 เป็นความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (“**ป.วิ.อ.**”) มาตรา 28⁷ ผู้มีอำนาจในการนำคดีอาญามาฟ้อง คือ พนักงานอัยการหรือผู้เสียหาย จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5583/2557⁸ ความผิดตามมาตรา 240 เป็นความผิดที่รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย โจทก์ทั้งสามซึ่งเป็นเอกชนไม่ใช่ผู้เสียหาย จึงไม่

¹ มาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา... กระทำโดยเจตนา ได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะที่ผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น...”

² จิตติ ดิงศรีทิพย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 ตอน 1, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพฯ : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2521), น. 80,82.

³ หยุด แสงอุทัย, บันทึกท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1144/2495, น.1192-1198.

⁴ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, “ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล,” *วารสารนิติศาสตร์*, เล่ม 3, ปีที่ 23, น.538-539 (2536).

⁵ มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ.2499 บัญญัติว่า “บริษัทจำกัดใดเสนอหนังสือบอกกล่าวให้ผู้ถือหุ้นที่ถือหุ้นใหม่โดยฝ่าฝืนมาตรา 1223 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”

⁶ มาตรา 146 แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 บัญญัติว่า “ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้โดยสารได้ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดตามมาตรา 66 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”

⁷ มาตรา 28 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า “บุคคลเหล่านี้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาล

(1) พนักงานอัยการ

(2) ผู้เสียหาย”

⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5583/2557 “บทบัญญัติตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 239 และ 240 มีเจตนารมณ์เพื่อจะจัดระเบียบและกำกับดูแลตลาดทุน ตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ อันเป็นมาตรการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม ความผิดทั้งสองฐานนี้จึงเป็นความผิดต่อรัฐ รัฐเท่านั้นที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด เอกชนไม่ใช่ผู้เสียหายในการกระทำความผิดทั้งสองฐานดังกล่าว ผู้เสียหายที่ 1 ซึ่งเปิดบัญชีเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์กับจำเลยที่ 1 จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสามได้ ปัญหาที่เป็น

มีอำนาจนาคคืออาญาพ้อง โดยปัญหาเรื่องอำนาจพ้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่ได้ยกขึ้นในศาลชั้นต้น ผู้อุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ก็ชอบที่จะยกขึ้นอ้างได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195⁹ ขอให้ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง จำเลยทั้งสี่ในความผิดดังกล่าว

โจทก์ที่ 3 บกพร่องเรื่องความสามารถในการฟ้องคดี เนื่องจาก โจทก์ที่ 3 อายุ 18 ปี จึงยังเป็นผู้เยาว์ การฟ้องคดีอาญาของผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้เยาว์ต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจจัดการแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (1) การฟ้องคดีของโจทก์ที่ 3 จึงมิได้เป็นไปตามบทบังคับว่าด้วยความสามารถของบุคคลตามกฎหมาย ศาลอุทธรณ์ชอบที่จะสั่งให้โจทก์ที่ 3 แก้อภัยข้อบกพร่องเสียก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 56 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15¹⁰

โจทก์ที่ 2 ยังไม่ได้โอนเงินเข้าบัญชีของจำเลยที่ 1 จำเลยทั้งสี่จึงยังไม่ได้ไปชิงทรัพย์สินของโจทก์ที่ 2 ขาดองค์ประกอบความผิดตามป.อ. มาตรา 343 ประกอบมาตรา 341 และ พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มาตรา 306 ขอให้ศาลอุทธรณ์ยกฟ้องจำเลยทั้งสี่ในการกระทำต่อโจทก์ที่ 2

จำเลยที่ 2 ไม่ได้กระทำความผิดตามป.อ. มาตรา 343 ประกอบมาตรา 341 และพ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มาตรา 306 เนื่องจากโจทก์ที่ 1 และโจทก์ที่ 3 ได้โอนเงินเข้าบัญชีของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 จึงไม่ได้ไปชิงทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง ดังนั้นจึงขาดองค์ประกอบความผิดตามมาตราดังกล่าว

จำเลยที่ 3 ไม่ได้กระทำความผิดในฐานะตัวการร่วมในความผิดตามป.อ. มาตรา 343 ประกอบมาตรา 341 และ พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มาตรา 240 ประกอบมาตรา 296 และมาตรา 306 เนื่องจากการเป็นตัวการร่วมต้องมีการกระทำความผิดร่วมกันและมีเจตนาร่วมกันในขณะกระทำ ผู้กระทำการร่วมกันต้องรู้ถึงการกระทำของกันและกันและต่างต้องประสงค์ถือเอาการกระทำของแต่ละคนเป็นการกระทำของตนด้วย¹¹ จำเลยที่ 2 ทำการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกขายหุ้นกู้รอบใหม่ของจำเลยที่ 1 ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุกระจายเสียงในระหว่างวันที่ 20-30 เมษายน 2561 แต่จำเลยที่ 3 เพียงช่วยเตรียมรายละเอียดข้อมูลทางการเงินของจำเลยที่ 1 เพื่อให้จำเลยที่ 2 ใช้ประกอบการตัดสินใจ ในวันที่ 18 เมษายน 2561 จึงไม่ใช่กรณีที่จำเลยที่ 3 ร่วมกระทำกับจำเลยที่ 2 ในขณะกระทำการที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นความผิด อีกทั้งจำเลยที่ 3 ไม่ได้ประสงค์ถือเอาการกระทำของจำเลยที่ 2 เป็นการกระทำของตน เนื่องจากจำเลยที่ 3 ไม่ได้มีส่วนในการตัดสินใจในการหลอกลวงเกี่ยวกับการเสนอขายหุ้นกู้ของจำเลยที่ 1 นอกจากนี้จำเลยที่ 3 ไม่สามารถเป็นตัวการร่วมในการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มาตรา 306 เนื่องจากในวันที่ 18 เมษายน 2561 จำเลยที่ 3 ไม่ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจสอบ แต่เป็นที่ปรึกษาทางการเงินของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 3 จึงไม่ใช่กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของจำเลยที่ 1 ที่ต้องรับผิดชอบตามมาตราดังกล่าว

ปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ เมื่อผู้เสียหายที่ 1 ไม่อาจเป็นโจทก์ร่วมได้ ก็ไม่มีสิทธิอุทธรณ์และฎีกา จึงไม่รับวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ร่วม”

⁹ มาตรา 195 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติว่า “ข้อกฎหมายทั้งปวงอันคู่ความอุทธรณ์ร้องอ้างอิงให้แสดงไว้โดยชัดเจนในฟ้องอุทธรณ์ แต่ต้องเป็นข้อที่โต้แย้งกันมาแล้วแต่ในศาลชั้นต้น

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย หรือที่เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยอุทธรณ์ เหล่านี้ผู้อุทธรณ์หรือศาลยกขึ้นอ้างได้ แม้ว่าจะไม่ได้ยกขึ้นในศาลชั้นต้นก็ตาม”

¹⁰ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7238/2549 “...ขณะที่โจทก์ร่วมทั้งสองยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการและศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตนั้น โจทก์ร่วมทั้งสองยังมีอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสตาม ป.พ.พ. มาตรา 19 และมาตรา 20 และผู้เสียหายในคดีอาญาซึ่งเป็นผู้เยาว์จะขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจจัดการแทนตาม ป.วิ.อ. มาตรา 5 (1) การที่โจทก์ร่วมทั้งสองซึ่งเป็นผู้เยาว์ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ด้วยตนเอง จึงมิได้เป็นไปตามบทบังคับว่าด้วยความสามารถของบุคคลตามกฎหมาย แต่ศาลฎีกาจะยกคำร้องหรือไม่รับพิจารณาเสียทีเดียวยังไม่ได้ ชอบที่ศาลฎีกาจะสั่งแก้ข้อบกพร่องเสียก่อนตามนัยแห่ง ป.วิ.พ. มาตรา 56 วรรคสอง ประกอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา 15...”

¹¹ เกียรติชจร วัจนสวัสดิ์, *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1*, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพฯ : พลสมิทธิ์, 2551), น.620.

จำเลยที่ 4 ไม่ได้กระทำความผิดในฐานะผู้สนับสนุนในความผิดตามป.อ. มาตรา 343 ประกอบมาตรา 341 และ พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ มาตรา 240 ประกอบมาตรา 296 และมาตรา 306 เนื่องจาก จำเลยที่ 4 เตรียมเอกสารเอาไว้เอง ไม่ได้ส่งมอบให้จำเลยที่ 2 ดังนั้นจำเลยที่ 2 จึงไม่ได้รับประโยชน์จากการกระทำของจำเลยที่ 4 ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้อง จำเลยที่ 4